913/13

Den 15. april 2013 blev i sag nr. 83.239:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

LB Forsikring A/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der er født i 1952, har ulykkesforsikring i LB Forsikring A/S. Hun klager over, at selskabet har afvist at udbetale godtgørelse for varigt mén efter en trafikulykke den 16/7 2008.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 6.10, hvoraf fremgår: "Hvis en sikret har modtaget godtgørelse for følger efter en tidligere ulykke, ydes der - i forbindelse med et nyt ulykkestilfælde - ikke godtgørelse for de samme følger igen, uanset at disse ikke længere er til stede".

Det fremgår af sagen, at klageren var udsat for et ulykkestilfælde den 7/4 1998, hvilket blev anmeldt til selskabet ved anmeldelse dateret 15/5 1998.

Til brug for behandlingen af ovenstående anmeldelse modtog selskabet diverse lægelige oplysninger, herunder ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15/4 1999. Af speciallægeerklæringen fremgår bl.a.:

> "AKTUELLE LIDELSE
> I 1989 pådrog patienten sig en whiplash læsion med smerter i nakken. Dette bedredes langsomt og hun var symptomfri fra ca. 1991.
>
> Patientens aktuelle ulykkestilfælde var færdselsuheld i april 1998. Hun blev indlagt på … Sygehus og herfra flyttet til neurokirurgisk afdeling i … pga. brud på ledfacet af 6. - 7. halshvirvelsøjle. Der blev gjort MR-skanning der viste ødem (væskeansamling) i 6. halsnerverod. Hun

blev behandlet konservativt. Hun blev overflyttet til … Sygehus. hvor der fandtes nedsat kraft i strækkemuskulaturen til venstre albueled og lette føleforstyrrelser i 2. og 3. venstre finger. Patienten var Indlagt fra d. 09. - 14.04.98 i ... Hun blev fulgt ambulant nogle gange, men har i øvrigt ikke modtaget behandling. Hun har dog fået en del fysioterapi ved egen foranstaltning.

NUVÆRENDE KLAGER
Patienten har klager over periodiske smerter i nakken og i venstre arm. De er tiltaget de sidste 3 ugers tid særligt med smerter i armen og lidt tiltagende sensibilitetstab med lancinerende smerter i ulnarisområdet. Hun føler der er tiltagende kraftnedsættelse og tendens til at ryste på hånden hvis hun skal udføre lidt mere kraftbetonende bevægelser.
Hun har svært ved at udføre det almindelige huslige arbejde idet det udløser smerter i venstre arm.

OBJEKTIV UNDERSØGELSE
God almen tilstand. Psykisk upåfaldende. ernæringstilstanden middel.
Kranium: fremtræder normalt med god bevægelighed. Frie øjenbevægelser.
Columna cervicalis: sidebøjning til begge sider er nedsat med 2/3. Øvrige bevægeudslag er normale.
Columna thoracalis: fremtræder normalt.
Overekstremiteter: der er ingen sikker skulderatrofi, men der er en cm atrofi at venstre overarm og en cm atrofi af venstre underarm. Venstre bicepsrefleks udslukt, men der er god bicepsrefleks. Der er noget nedsat kraft over venstre albue særligt ekstensionskraften er nedsat til skønsmæssigt det halve og håndtrykskraften også nedsat til ca. halvdelen. Der er nedsat følesans på håndfladesiden af tommel og pegefinger, også lidt af 5. finger. I øvrigt er der dysæstesi på 2. 3. og 4. finger. Der er normal sensibilitet på håndryggen. Højre hånd fremtræder normal.
Columna lumbalis, underekstremiteter: fremtræder normale med god kraft og trofik. Gangen upåfaldende.

Der er den 7. april 1999 gjort CT-skanning af columna cervicalis (C-5 til TH 1). Der ses her en uregelmæssig fortykkelse af proc. articularis inferior på venstre side på 6. cervikalhvirvel med knoglenydannelse posteriort. Leddet er lidt uregelmæssigt breddeøget, men ikke sublukseret.
Der er også lidt uregelmæssigheder af proc. articularis superior på C-7 (ikke patologiske forandringer i området).

DIAGNOSER
Fractura vertebra cervicalis C-6 seqv. (proc. articularis)

RESUMÉ OG KONKLUSION
Patienten pådrog sig et brud i 6. halshvirvel igennem ledfacetten. Læsionen blev behandlet konservativt efter neurokirurgisk vurdering i … Hun har stadig moderate gener med stikkende eller jagende smerter i ulnarisområdet på venstre side.
De aktuelle symptomer må henføres til ulykkestilfældet i 1998 og ikke til den gamle læsion fra 1989. Brudfølgerne er verificeret ved CT-skanning.
Tilstanden må betragtes som stationær."

Méngraden efter ulykken den 7/4 1998 blev af selskabet vurderet til 12 %.

Klageren var impliceret i endnu et færdselsuheld den 16/7 2008, hvilket blev anmeldt til selskabet ved anmeldelse dateret 20/7 2008.

Der blev efterfølgende udfærdiget en neurokirurgisk speciallægeerklæring af 14/2 2011, hvoraf bl.a. fremgår:

"**Resumé**
58-årig kvinde, der tidligere har været udsat for en række uheld, herunder i 89, hvor hun som bilist blev påkørt bagfra af en anden bilist. Hun har imidlertid ikke haft væsentlige gener efter dette uheld. I 97 var hun udsat for et nyt biluheld, hvor hun fik et brud svarende til halshvirvelsøjlen. I efterforløbet havde hun fortsat tendens til smerter i nakken og smerter i venstre arm og fik tilkendt erstatning svarende til en méngrad på 12,5%, men generne fortog sig angiveligt fuldstændigt efter 3-4 år. Ifølge sagsakterne har hun endvidere 'kroniske rygsmerter pga. skoliose', men dette er ikke noget, hun selv kan genkende. Pga. 'de samlede helbredsmæssige ting' har hun fået tilkendt flexjob-ordning svarende til 12,5 timer ugentligt.

Ved det aktuelle uheld 16.07.08 blev hun igen som fører af bil påkørt bagfra og fik hovedpine og smerter i nakken. Hun blev undersøgt på skadestuen, og der blev foretaget røntgenundersøgelse og efterfølgende CT-skanning af halshvirvelsøjlen uden fund af brud. Fortsatte gener er forsøgt behandlet med smertestillende medicin, fysioterapi og manipulation uden varig effekt. I de seneste to måneder er der endvidere tilkommet smerter i ryggen med udstråling til venstre ben, og familien har bemærket hørenedsættelse, men dette er ikke blevet undersøgt nærmere.

Nu 2½ år efter uheldet angives følgende gener: daglige nakkesmerter og tendens til gener i venstre arm, daglige smerter i lænden med udstråling til venstre ben, nedsat hørelse, træthed, støjfølsomhed, hukommelses- og koncentrationsbesvær samt irritabilitet.

Expl. kan ikke sikkert huske, om hun har været sygemeldt, men hun har inden for de seneste tre måneder måttet anskaffe hjælp til rengøring.

Ved den objektive undersøgelse findes en venstre-konveks skoliose. Der er ømhed svarende til halshvirvelsøjlen samt muskulaturen langs denne på venstre side og tilsvarende svarende til muskulaturen i venstre side af lænden. Bevægeligheden er nakken er let nedsat ved hoveddrejning, men er i øvrigt normal, og der er ingen bevægeindskrænkning i lænden. Svarende til armene er der normal berørings- og smertesans fraset svarende til oversiden af venstre 3. finger. De dybe reflekser kan ikke fremkaldes, men herudover er der normale neurologiske forhold.

Diagnose
/ Distorsio columna cervicalis seqv. obs. pro. /
(muligvis følger efter forvridning I halshvirvelsøjlen)

Konklusion
Der beskrives et konkret uheld, og der er en god tidsmæssig relation mellem uheldet og generne opståen. Skademekanismen og de efterfølgende gener i nakken er forenelig med, at hun ved uheldet pådrog sig en forvridning i halshvirvelsøjlen.

Expl. har tidligere været udsat for uheld med skader på nakken og halshvirvelsøjlen, men det er usikkert, om der har været betydende mén efter disse skader op til det aktuelle uheld. Iføl-

ge expl. selv har dette ikke været tilfældet. De senere tilkomne gener i lænden kan ikke tilskrives uheldet.

Med de lette objektive fund kan der ikke anvises behandlinger, der varigt vil kunne bedre tilstanden yderligere, og det vurderes derfor, at sagen kan afgøres på nuværende tidspunkt."

På baggrund af sagens oplysninger afviste selskabet at yde forsikringsdækning, hvilket blev meddelt klageren ved brev af 6/4 2011. Af dette brev fremgår bl.a.:

"Vi har tidligere udbetalt erstatning svarende til en méngrad på 12% for en whiplashskade, som følge af uheldet d. 07.04.98.

Jf. forsikringsbetingelsernes punkt 6.10 ydes der ikke méngodtgørelse for de samme gener igen - ej heller selvom generne måtte være forsvundet i mellemtiden.

Sagen har været forelagt vores lægekonsulent, som har vurderet de nuværende men ikke overstiger de 12%, som vi tidligere har udbetalt.

Vi kan derfor ikke tilbyde at betale yderligere méngodtgørelse som følge af uheldet d. 16.07.08. Vi betragter herefter sagen som afsluttet."

Klageren var utilfreds med afgørelsen, hvilket hendes advokat tilkendegav i brev af 2/5 2011 til selskabet. I forbindelse hermed henviste advokaten til den senest indhentede speciallægeerklæring.

Selskabet fastholdt afgørelsen ved brev af 26/5 2011 til klagerens advokat.

Spørgsmålet om méngradens størrelse blev herefter forelagt Arbejdsskadestyrelsen via den ansvarlige modparts ansvarsforsikringsselskab.

Den 7/2 2012 fremkom Arbejdsskadestyrelsen med sin vurdering af méngraden. Af Arbejdsskadestyrelsens udtalelse fremgår bl.a.:

"**Vurdering**
Méngraden er vurderet til 5 procent, jf. erstatningsansvarslovens § 4.
…
Sagsfremstilling
Det fremgår af sagens akter, at [klager] den 16. juli 2008 var fører af en bil der påkørtes bagfra af en anden bil. Hun var efterfølgende på skadestuen, Helsingør sygehus, hvor hun klager over svimmelhed, konfus følelse samt smerter i venstre siden af nakken, strålende både op i hovedet, samt ned i ryggen.

Efterfølgende røntgen viser dog ingen tegn på skade på ryggen. Herefter har der været behandling ved fysioterapeut uden effekt og manipulation med nogen effekt.

Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at [klager] forud for aktuelle uheld tilbage i 1997 pådrog sig et brud i nakken, men at disse gener efterfølgende er beskrevet som forsvundet.

Begrundelse for méngrad
Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- speciallægeerklæring af 14. februar 2011, ved neurokirurg …
- oplysninger fra egen læge

Vi har ved vores vurdering af méngraden været opmærksomme på, at [klager] beskriver gener i form af nakkesmerter specielt i venstre side, som kan medføre hovedpine, ligesom der er tilkommet udstråling til venstre arm og lændesmerter.

Vi har fastsat det varige mén efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Skadens følger fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkt.

Efter tabellens punkt B.1.1.1 vurderes lette, daglige nakke-smerter uden eller med let bevægeindskrænkning, til 5 procent.

Vi vurderer i sammenligning med méntabellens punkt B.1.1.1 generne fra nakken til en méngrad på skønsmæssigt 5 procent.

Det er vores vurdering, at [klagers] gener i form af klager fra den venstre arm, de nu beskrevne kognitive gener og lændegenerne ikke kan tilskrives aktuelle uheld med må begrundes med andet.

Strakssymptomerne efter aktuelle uheld vedrører alene nakken og derfor må alene gener derfra have årsagssammenhæng med aktuelle uheld.

Méngraden grundet aktuelle uheld vurderes således til skønsmæssigt 5 procent."

Af selskabets brev af 21/3 2012 til klagerens advokat fremgår:

"Vi har modtaget dit brev af 08.02.12 med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse.

Vi har tidligere udbetalt 12% i méngodtgørelse efter en whiplashskade, som din klient pådrog sig i 1998 og vi henviser i den forbindelse til vores brev til din klient af 06.04.11. Vi vedlægger en kopi af dette.

Sagen har været forelagt for vores rådgivende lægekonsulent, som oplyser at den nuværende vurdering på 5% er for de samme gener. som vi tidligere har erstattet.

Jf. forsikringsbetingelsernes punkt 6.10 kan vi dermed ikke tilbyde yderligere méngodtgørelse."

I brev af 4/7 2012 fra klagerens advokat til selskabet hedder det:

"I den tidligere korrespondance i sagen har De afvist at udbetale yderligere godtgørelse for varigt mén på trods af, at Arbejdsskadestyrelsen har vurderet, at skaden den 16. juli 2008 i sig selv har medført varigt mén på 5 %.

De har henvist til forsikringsbetingelsers afsnit 6.10. Det fremgår heraf, at der i tilfælde af at skadelidte har gener fra en tidligere ulykke ikke ydes godtgørelse for de samme følger igen ved et nyt ulykkestilfælde.

Hertil bemærkes, at det ikke er følgerne efter den tidligere nakkeskade fra 1998, der kræves godtgørelse for.

Af Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse af 7. februar 2012, fremgår, at der i vurderingen af méngraden efter ulykken den 16. juli 2008 netop er taget højde for, at der har været en forudbestående nakkeskade, og at méngraden efter ulykken den 16. juli 2008 selvstændigt vurderes til 5 %.

Arbejdsskadestyrelsen tiltræder således, at ulykken den 16. juli 2008 har medført yderligere nakkeskade på min klient, som isoleret set berettiger hende til godtgørelse svarende til en méngrad på yderligere 5 %.

Derfor anmodes De om at foretage en revurdering af Deres afvisning af at udbetale yderligere godtgørelse for varigt mén.

Fastholder De på trods af Arbejdsskadestyrelsens vurdering, at min klient ikke er berettiget til godtgørelse for varigt mén efter ulykken den 16. juli 2008, ser jeg ikke anden udvej end at indbringe sagen for Ankenævnet for Forsikring."

Selskabet fastholdt på ny afgørelsen ved brev af 18/7 2012 til klagerens advokat.

Den 19/9 2012 har klageren ved sin advokat indbragt sagen for nævnet med påstand om, at selskabet skal anerkende, at hun har krav på udbetaling af godtgørelse for varigt mén efter ulykken den 16/7 2008. Til støtte herfor har hendes advokat bl.a. henvist til Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 7/2 2012.

Heroverfor har selskabet i brev af 16/10 2012 til nævnet bl.a. anført:

"Da begge uheld har medført nakkesmerter med bevægeindskrænkning, er der således allerede kompenseret for en del af generne via erstatningsopgørelsen efter skaden den 07.04.98.

På baggrund heraf og med udgangspunkt i forbehold i vilkårenes punkt 6.10 har vi meddelt, at vi ikke kan tilbyde at udbetale erstatning for følgerne efter uheldet d. 16.07.08.

I anledning af nævnets henvendelse af 01.10.12 har vi gennemgået sagen på ny. Vi finder imidlertid ikke grundlag for at ændre vores afgørelse.

Vi vedlægger kopi af relevant bilagsmateriale, jf. fortegnelsen nedenfor. Desværre har det ikke været muligt at fremskaffe vores erstatningsopgørelse for følgerne efter uheldet d. 07.04.98. Invaliditetssummen på ulykkesforsikring var i 1998 kr. 1.045.600,00. Vi vedlægger en kopi af sagens udbetalingsbillede, hvor det fremgår, at vi har udbetalt kr. 125.472,00, som svarer til 12% af forsikringssummen."

Nævnet har fået forelagt de bilag, parterne har fremlagt.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**5 Hvad dækker forsikringen**
Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en pludselig udefra kommende hændelse, som forårsager personskade.
Ved beskadigelse af forsikredes arme og ben kræves alene, at skadeårsagen skal være pludselig og med en påviselig beskadigelse af legemet til følge.
…
6 Forsikringen dækker ikke
6.10 Sygdom m.v.
Forsikringen dækker ikke:
…
Hvis en sikret har modtaget godtgørelse for følger efter en tidligere ulykke, ydes der - i forbindelse med et nyt ulykkestilfælde - ikke godtgørelse for de samme følger igen, uanset at disse ikke længere er tilstede.
…
7 Erstatning
7.10 Erstatning ved invaliditet
Hvis sikrede bliver varigt invalideret, betales erstatning med så mange procent af forsikringssummen, som invaliditeten er fastsat til - forsikringssummen for invaliditet er nævnt i policen. Sikredes invaliditetsprocent fastsættes i lighed med reglerne om varigt men i Lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, §18, stk. 1 og 2.

Efter disse regler skal invaliditetsprocenten fastsættes ud fra en medicinsk bedømmelse af de varige ulemper, ulykkestilfældet har medført i den sikredes daglige livsførelse, uden hensyn til dennes specielle erhverv. Den mén-tabel, der benyttes, vises på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk. Invaliditetsprocenten fastsættes, så snart de endelige følger kan bestemmes - dog senest 2 år efter ulykkestilfældet.
Der ydes erstatning, når invaliditeten er mindst 5% eller mindst 10%."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet at måtte lægge til grund, at der er et vist sammenfald mellem de gener, som klageren oplevede efter ulykkerne i henholdsvis 1998 og 2008. Nogle af de gener, som hun oplevede efter ulykken i 1998, og som derfor indgik i selskabets daværende méngradsvurdering, er efter det oplyste efterfølgende forsvundet.

8. 83.239

Ifølge forsikringsbetingelsernes punkt 6.1 skal der ved opgørelsen af det varige mén bortses fra de ulykkesfølger, som klageren tidligere har modtaget godtgørelse for. Bortses der fra disse gener, finder nævnet det herefter ikke godtgjort, at klageren i forbindelse med ulykken den 16/7 2008 har pådraget sig gener svarende til en méngrad på mindst 5 %. Efter det oplyste kan nævnet herefter ikke pålægge selskabet at udbetale godtgørelse for varigt mén.

Det, som klagerens advokat i øvrigt har anført, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand